ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ผู้เขียน ปริญญา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ความซับซ้อนของความสัมพันธ์เชิงอำนาจเรื่อง
ความรุนแรงในครอบครัว: กรณีการทำร้ายทางเพศ
และทางร่างกายในกฎหมายไทย
นางทัศนลักษณ์ วงศ์สุริยศักดิ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สตรีศึกษา)
รองศาสตราจารย์วิระดา สมสวัสดิ์

บทคัดย่อ

การศึกษาความซับซ้อนของความสัมพันธ์เชิงอำนาจเรื่องความรุนแรงในครอบครัว : กรณีการทำร้ายทางเพศและทางร่างกายในกฎหมายไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความซับซ้อนของ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ เรื่องความรุนแรงในครอบครัวกรณีการทำร้ายทางเพศและทางร่างกาย ผู้หญิงในครอบครัว ในกฎหมายไทย โดยใช้ทฤษฎีสตรีนิยม และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยเอกสาร และใช้การสัมภาษณ์และศึกษากรณีศึกษาประกอบ และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีอภิปรายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายครอบครัวในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว
กฎหมายไทยโบราณ ประกอบด้วย กฎหมายล้านนา กฎหมายเม็งราย และกฎหมายของรัฐไทย
ฉบับแรกคือกฎหมายตราสามดวง สะท้อนถึงทัศนะต่อการมองผู้หญิงในสถานะที่เป็นรองชาย
ที่ปรากฎหลักฐานเป็นระบบสมบูรณ์ ทั้งในกรณีสถานะของผู้หญิงก่อนการสมรส ระหว่างการ
สมรส และภายหลังการสมรส สำหรับ กฎหมายสมัยใหม่และการบังคับใช้กฎหมาย พบว่าเนื้อหา
กฎหมายสมัยใหม่ก็ยังคงสืบทอดแนวคิดในการควบคุมประเวณีของหญิงมายังสามี พ่อแม่
ผู้ปกครอง และเข้ามาสู่การควบคุมเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิง และยังสะท้อนการมองคุณค่าของหญิง
ในเรื่องพรหมจรรย์ มองการทำร้ายทางเพศและทางร่างกายต่อผู้หญิงในแง่สรีระร่างกาย มากกว่า
การคำนึงถึงความเจ็บปวดทางด้านจิตใจ และความทุกข์ทรมานในลักษณะอื่น ๆ ที่ผู้หญิงเท่านั้น
ที่ต้องเผชิญ ส่วนการบังคับใช้กฎหมาย พบข้อจำกัด ในกฎหมาย แนวทางปฏิบัติภายใต้วัฒนธรรม
องค์กรในแบบวิธีคิดและวิธีปฏิบัติที่เป็นกฎระเบียบ และจารีตองค์กรตามแบบของผู้ชาย ที่ใช้วิธีคิด
และแนวทางการทำงานตามกฎหมายในกระแสหลักแบบชายเป็นใหญ่

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากฎหมายและการดำเนินงานเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา
กวามรุนแรงในครอบครัว ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา
กวามต้องการ และความจำเป็นในชีวิตของผู้หญิง ควบคู่กับการพัฒนาวิธีการคุ้มครองผู้หญิงและ
เด็กหญิงในกระบวนการยุติธรรมโดยคำนึงถึงความละเอียดอ่อนทางเพสภาวะ รัฐควรมีการพัฒนา
ระบบงานและโครงสร้างกลไกในการทำงาน การพัฒนาการทำงานแบบสหสาขาวิชาชีพ ให้ความ
ห่วงใยต่อการคุ้มครองผู้หญิงและเด็กหญิงเป็นพิเสษ ให้ความสำคัญการเสริมสร้างพลังให้กับผู้หญิง
และการคุ้มครองสิทธิทางเพสและสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ สิทธิเด็ก สิทธิทางเสรษฐกิจ สังคมและ
วัฒนธรรม และสิทธิทางการเมืองด้วยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในทุกพื้นที่ โดยรัฐต้อง
ตระหนักว่าความรุนแรงต่อสตรีในทุกรูปแบบเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อความเสมอภาค การพัฒนา
และสันติภาพ

Thesis Title The Complexities of Power Relations in

Family Violence: Case of Sexual and Physical

Assaults in Thai Laws

Author Mrs. Tatsanalak Wongsuriyasak

Degree Master of Arts (Women's Studies)

Thesis Advisor Assoc. Prof. Virada Somswasdi

ABSTRACT

This study "The Complexities of Power Relations in Family Violence: Case of Sexual and Physical Assault in Thai Law", has the objective to examine the complexities of power relations in family violence, focusing on the case of sexual and physical assault of women in Thai law. Using the feminist theory approach to analyze the complexities of power relations in family violence in sexual and physical assault of women in Thai law, this study also proposes suggestions regarding law development and amendments. The study was conducted by means of documentary research, interview and case studies. Data were analyzed using narrative discussion.

The study found that the provisions regarding family relations in Thai ancient law, namely the Lan-na Law, Meng-Rai Law and the Three Seals Law, the first Thai enacted law, reflected the view on women's inferior status both before and during the marriage, as well as after the end of marriage relationship. Meanwhile, the modern law and law enforcement were found to inherit the notions of the ancient law on the control of women's sexuality by their husbands and parents, and also the control over the women's bodies selves. The laws also reflected the view on women's dignity as connected to virginity, and tended to focus more on the physical effects of sexual and physical assaults rather than psychological or other effects and traumas that only women have to endure. The study on law enforcement found limitations both within the contents of the law itself, which was formulated using the male-dominated/ patriarchal world-view, and

thus deemed 'Male Law' or 'Patriarchal Law', and the organizational culture that considerably affected the beliefs, practices and tradition of people within the organization.

The suggestions of this study on the development of law amendments and enforcement as to better prevent domestic violence problems and protect the victims of violence are the followings: 1) Importance should be given to the development of laws that correspond to the status of problems of violence, women's needs, as well as the development of gender sensitivity in justice and gender –sensitive approach to protect women and girl child in the criminal justice system; 2) The government should develop the multidisciplinary system and mechanisms for the protection and prevention of domestic violence that give special consideration for the protection of women and girls and women's empowerment and 3) The government must recognize and protect the sexual rights, reproductive rights, child's rights, economic, social and cultural rights and political rights of people on the basis that violence against women in all forms hinders the full accomplishment of equality, development and peace.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved